

APOŠTOL PETER – OD NEROZUMNOSTI K VIERE

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Sk 2,14-40; 3; 5,1-11; 1 Pet; 2 Pet

ZÁKLADNÝ VERŠ

Odpovedal mu Šimon Peter: Pane, ku komu by sme šli? Ty máš slová večného života.
(Ján 6,68)

HLAVNÁ MYŠLIENKA

Apoštol Peter bol jedným z hlavných opôr ranej cirkvi. Ježiš Petra zmenil. Z nespoľahlivého, ale horlivého učeníka sa stal pevný pilier v šírení evanjelia.

Peter so svojou impulzívnou, emocionálnou povahou je zaujímavým objektom štúdia. Bol to učeník, ktorý mal srdce na správnom mieste, ale dopustil sa mnohých chýb.

Petrov príbeh nám pomáha pochopiť úlohu emócií v kresťanskom živote. Keď sa stratíme v lese, naše zmysly nás ďaleko nedovedú. Vidíme, počujeme, cítime vôňu, ale stále sme stratení. Potrebujeme kompas a mapu, teda niečo viac, než svoje zmysly a emócie.

Podobne je to aj v duchovnom živote. Naše pocity nie sú definitívnym meradlom toho, čo je pravda. Potrebujeme niečo viac – niečo, čo je mimo nás, čo nás presahuje. Potrebujeme duchovný kompas a mapu. Emócie sú dôležitou súčasťou kresťanského života, ale nie tou najdôležitejšou. Ak sa nám vymknú spod kontroly, môžu byť aj nebezpečné. Peter bol človek, ktorého horlivosť neraz priviedla do ťažkostí. Keď sa však podriadil Ježišovi, jeho emócie a zápal sa stali mocnými nástrojmi v Pánovom diele.

PREHLAD TÝŽDŇA

- Keď sa rozhodneme nasledovať Ježiša Krista, musíme byť pripravení opustiť niektoré svoje istoty.
- Naša povaha a vrozené sklony môžu spôsobiť v kresťanskej službe mnoho problémov.
- Presadzovanie vlastných predstáv o Božom kráľovstve môže byť nebezpečné.
- Pod Kristovým vplyvom dochádza k radikálnej a trvalej zmene povahy.
- Ak nestály a unáhlený človek dovoľí, aby Kristova milosť spôsobila v jeho živote zmenu, môže sa stať spoľahlivou oporou cirkvi.

RYBÁR

Peter pochádzal z Betsaidy, rybárskej dediny, ktorá ležala na severovýchodnom pobreží Galilejského mora. V Betsaide (doslova „Dom rybolovu“) Ježiš vykonal veľa zázrakov. Pre historikov bola Betsaida takmer dve tisícročia stratená. Archeológovia ju znovu objavili až v roku 1987.

Aj keď bol Peter ženatý (Mat 8,14), o jeho manželke a deťoch nič nevieme. Vieme však, že keď ho Ježiš povolal, aby sa stal jeho učeníkom, so svojou manželkou a svokrou býval v Kafarnaume.

❓ Ako Peter odpovedal na Ježišovo povolanie? Čo znamená, že „nechali siete a nasledovali ho“? Mat 4,18-20

Tento jednoduchý a stručný opis nás vedie k otázke, na čo vtedy asi Peter myslel. Ježiš mal v sebe zrejme niečo také neodolateľné a podmanivé, že Peter bol pripravený opustiť svoj domov a živobytie a nasledovať tohto potulného Učiteľa. To by sme si mali všetci uvedomiť. Potrebujeme byť pripravení urobiť to isté – nasledovať Ježiša bez ohľadu na to, čo nás to bude stáť. (Luk 14,26.27)

❓ Dá sa povedať, že Peter pochádzal z nízkej spoločenskej vrstvy. Je to pravý opak Pavlovho pôvodu. Sk 22,3; Rim 11,1; Fil 3,5 O čom svedčí tento kontrast?

Bez ohľadu na ich odlišný pôvod, Ježišovo povolanie si vyžadovalo od Petra i Pavla úplné odovzdanie. V kráľovstve Ježiša Krista nezáleží na tom, aký je kto vzdelaný, bohatý, či aké má spoločenské postavenie, ale na ochote nasledovať toho, ktorý nás volá k službe.

❓ Spomeň si na svoju skúsenosť, keď ťa Ježiš povolal. Čo ťa to stálo? Čoho si sa musel vzdať? Keby sa ťa niekto spýtal, či sa to oplatilo, ako by si odpovedal? Prečo?

- Ježiš povoláva ľudí z každej spoločenskej triedy.
- Pozvanie nasledovať je také silné, že človek je ochotný opustiť doterajšie istoty.
- Rozhodnutie stať sa učeníkom Ježiša Krista každého niečo stojí.

PETROVA NEROZUMNOSŤ

Podobne ako ostatní učeníci, aj Peter mal jedinečnú príležitosť učiť sa od Ježiša. Prešiel s ním mnoho kilometrov, jedával s ním, pracoval s ním. Počúval, čo Ježiš hovorí, sledoval, ako sa správa k ľuďom, videl, ako uzdravuje chorých. Bol svedkom dramatických a mimoriadnych udalostí. Bol na vrchu premenenia, kde sa Ježiš rozprával s Mojžišom a Eliášom. Bol pri tom, keď Ježiš kriesil mŕtvych, keď Ježiša zatkli a tiež keď vstal z hrobu.

Peter mal mnoho príležitostí, aby sa od Ježiša naučil celkom praktické veci. Neraz sa znenazdajky ocitol v situácii, ktorá priniesla do jeho života zmenu. To všetko bola príprava na poslanie, ktoré mal plniť – byť jedným z veľkých misionárov ranej cirkvi.

? Vo svojom prístupe k Ježišovi urobil Peter mnoho chýb. Prečítaj si o nich v nasledujúcich veršoch. Akých chýb sa dopustil? Čo sa z nich mal naučiť?

Mat 14,22-32

Mat 26,36-46

Mar 14,29-31.66-72

Ján 18,10.11

Arogantný muž so sklonom k násiliu, ktorý pod nátlakom zlyháva a zaspáva, keď ide o všetko. Zdá sa, že Peter je všetkým tým, čím by pokorný, mierny a verný kresťan nemal byť. A predsa. Skôr ako nad tým všetkým zvíťazí, stáva sa jedným z hlavných predstaviteľov ranej kresťanskej cirkvi, mocným Ježišovým evanjelistom a misionárom. Je to svedectvo o tom, čo Boh môže urobiť v živote človeka, ktorý sa mu podriadi.

? Čo sa z Petrovho príkladu môžeme naučiť o odsudzovaní druhých? Môžeme odsudzovať seba? Prečo?

- Každodenný život s Ježišom je príležitosťou na zmenu.
- Každý sme otrokom svojej povahy a temperamentu, preto často robíme chyby.
- Pod Ježišovým vplyvom sa aj človek s problematickou povahou mení na skutočného učeníka.

UČIŤ SA OD JEŽIŠA

? Prečítaj si Mat 16,13-26. O čo šlo v tejto výmene názorov? Prečo Peter zareagoval práve takto? Čo tým chcel Ježiš naučiť svojich učeníkov?

Aj keď Peter vyhlásil, že Ježiš je Mesiáš (Kristus), nerozumel, v čom spočíva jeho poslanie. Peter a ostatní učeníci mali o Mesiášovi predstavu, aká bola vtedy bežná. Mesiáš mal pochádzať z rodu Dávidovho, zvrhnúť Rimanov a nastoliť spravodlivosť a mier. Ježiš jasne učil učeníkov i zástupy, že Božie kráľovstvo je duchovné kráľovstvo. Nevznikne mečom a násilím, ale láskou, odpustením a spravodlivosťou.

V kľúčovej etape svojej služby sa Ježiš rozhodol povedať učeníkom o svojej smrti – pôjde do Jeruzalema, bude zabitý a po troch dňoch vstane z mŕtvych. Petra sa dotkla predstava, že by Ježiš mal zomrieť, aj keď táto smrť bola hlavným pilierom plánu spasenia. Niečo také Peter jednoducho nedokázal pripustiť. Opustil predsa svoju rodnú dedinu i svoje zamestnanie, aby nasledoval Ježiša. Dal by svoj život, aby podporil Ježiša a jeho službu. Majstrova smrť nemala miesto v scenári, ktorý Peter nosil v hlave. Ježiš zriadi svoje kráľovstvo na zemi a Peter zaujme dôležité postavenie v novom kráľovstve spravodlivosti a pokoja. Ako by sa mohlo také úžasné hnutie, založené na spravodlivosti a uzdravovaní, skončiť smrťou svojho Vodcu? Takmer by sme povedali, že Peter buď nepočul, alebo nechápal, keď Ježiš sľúbil, že na tretí deň vstane z mŕtvych.

? Uvedené verše odkrývajú Petrovo sebecko. Možno práve to vysvetľuje, prečo Ježiš povedal slová zaznamenané vo veršoch 23-26. Prečítaj si opäť tento text. V ktorých oblastiach svojho života môžeme tieto slová aplikovať aj na seba?

- Pýcha a ľahkovážnosť môžu spôsobiť, že človek, ktorý je pod Božím vplyvom, môže byť v priebehu niekoľkých minút pod vplyvom satana.
- Každý sme otrokmi vlastných predstáv a snažíme sa ich presadzovať.
- Ak nechápeme podstatu Božieho kráľovstva, môžeme sa dostať na cestu fanatizmu.

PETROVA ZMENA

Väčšina evanjelií nepredstavuje Petra v mimoriadne dobrom svetle. Čítame, že padal, zlyhával a dopúšťal sa veľkých chýb. Evanjeliá však na konci jasne naznačujú, že aj s týmto učeníkom, ktorý často reagoval unáhlene, Ježiš v budúcnosti počítal.

? Čo hovorí Ježiš Petrovi v Ján 21,15-19? Prečo je to také zvláštne vzhľadom na Petrovu minulosť?

„Pas moje ovečky!“ To je presne to, čo bude Peter nakoniec robiť. Je to mocné svedectvo o Božej moci konať v živote človeka, ktorý sa mu odovzdá. Ohnivý, impulzívny Peter teraz preberá kľúčovú rolu vo formovaní ranej cirkvi.

? Informatívne si prečítaj nasledujúce texty. Čo nám hovoria o Petrovej úlohe a práci?

Sk 2,14-40

Sk 3

Sk 5,1-11

U Petra nastala ohromujúca zmena. Malo by nám byť jasné, čo z toho vyplýva. Keď sa Peter podriadil a odovzdal Kristovi, stal sa jeho mocným svedkom. Napriek mnohým chybám a nedostatkom ho Ježiš mohol použiť ako mocného svedka.

? Aké zmeny nastali v tvojom živote, odkedy si začal nasledovať Ježiša? V čom rastieš? V ktorých oblastiach sa potrebuješ zdokonaľiť? Prečo by si sa nikdy nemal vzdať, aj keď tvoje napredovanie je možno pomalé?

- Ježiš zapája do svojho diela aj ľudí, ktorí majú vážne povahové nedostatky.
- Nasledovanie Ježiša spôsobuje v živote človeka radikálnu zmenu.
- Ježišovo poverenie Petra svedčí o veľkej dôvere Majstra v svojich učeníkov.

PETROVE LISTY

Keď Ježiš povedal Petrovi: „Pas moje ovečky!“, nepochybne prekvapil rybára, ktorý nemal potuchu, čo ho čaká, alebo akú úlohu bude plniť v Pánovej cirkvi. V knihe Skutky apoštolov čítame, že Peter splnil tento príkaz. Vidíme to tiež v tom, že napísal dve epístoly. Tým „pásol ovečky“ nielen vo svojej dobe, ale aj v priebehu celých cirkevných dejín. V istom zmysle zakaždým, keď čítame jeden z jeho listov, je to ďalšie naplnenie Kristových slov adresovaných jeho učeníkovi.

? Vyber si jednu kapitolu z Petrových listov. Prečítaj si ju s modlitbou a snaž sa predstaviť charakter človeka, ktorý ju písal. Čo sa z tejto kapitoly dozvedáš o zmene v Petrovom živote?

Niekedy si nevieme predstaviť, že tieto hlboké a výstižné slová povedal ten istý človek, s ktorým sa stretávame v evanjeliách – tvrdý a drsný rybár, ktorého ústa pracovali rýchlejšie ako myseľ alebo viera. Je to práve Peter, ktorého Božia milosť zmenila na to, čo Pavol nazval „nové stvorenie“. (2 Kor 5,17)

Silné sú najmä Petrove slová v 1 Pet 1,18-21 a 2,24, kde Peter zdôrazňuje smrť Ježiša Krista za naše vykúpenie. Peter, ktorý bol kedysi rozhodnutý, že Ježiš by nikdy nemal ísť na kríž, je teraz Petrom, ktorý zvestuje kríž ako prostriedok vykúpenia, ako miesto, kde Ježiš, náš Zástupca, vyniesol naše hriechy. Všimni si tiež formuláciu v 1 Pet 2,18-23, kde Peter obhajuje istý druh mierumilovnosti – nastaviť druhé líce – s čím by sme sa u Petra v evanjeliách určite nestretli. Zmena u Petra bola naozaj pozoruhodná. Bez ohľadu na to, kde sa v procese rozvoja charakteru nachádzame, pre každého z nás by to malo predstavovať nádej.

? Ešte raz sa vráť ku kapitole, ktorú si si z Petrových listov vybral. Čo bolo jej hlavnou myšlienkou? Ako pochopiť a osvojiť si to, čo chcel tento „pastier“ povedať?

- Petrove listy sú dôkazom, že v živote učeníka dochádza naozaj k trvalej zmene.
- Božia milosť mení tvrdého a drsného človeka na pokorného a zásadového nasledovníka.

ODPORÚČANÉ ŠTÚDIUM

V knihe *Túžba vekov* si prečítaj kapitolu Noc na jazere. (TV 258-262; DA 377-382)

„Na začiatku svojho povolania za učeníka sa Peter nazdával, že je dosť silný. Podobne ako farizej nebol ani Peter podľa vlastného úsudku „ako ostatní ľudia“. Keď Ježiš krátko predtým, ako ho zajali, upozornil učeníkov slovami: *Všetci sa pohoršite*, Peter sebavedome vyhlásil: *Aj keď sa všetci pohoršia, ja nie!* (Mar 14,27.29) Peter nepripúšťal nijaké nebezpečenstvo. Sebaistota ho však sklamala. Myslel si, že má dosť síl, aby odolal pokúšeniu. O niekoľko hodín v skúške však zaklínaním a prisahou zapieral svojho Pána.

Keď mu spev kohúta pripomenul Ježišove slová, prevrpený a zronený pochopil dosah svojho skutku. Obrátil sa a uvidel svojho Majstra. Práve vtedy sa aj Kristus podíval na Petra. V Ježišovom bolestnom pohľade sa však spájal súcit s láskou. Peter si hlboko uvedomil svoj zradný čin, odišiel a trpkó plakal. Kristov pohľad zasiahol jeho srdce. V Petrovom živote nastal obrat a on svoj hriech úprimne olutoval. Skľúčenosťou sa podobal kajúcnemu colníkovi a rovnako dostal aj milosť. V Kristovom pohľade čítal istotu o odpustení. Po jeho sebadôvere nebolo ani stopy. Odvtedy sa už nevystatoval svojou silou.“ (KP 116.117; COL 152-154)

NÁMETY NA UVAŽOVANIE

1. Pozri sa do Petrových listov a nájdi veci, ktoré dokazujú, že to už nie je ten Peter, s ktorým sa stretávame v evanjeliách. V čom je toto zistenie pre teba povzbudením?
2. Je ľahké kritizovať nedostatok viery u Petra, keď sa začal ponárať. Ale Peter bol len učeník, ktorý mal odvahu vystúpiť z loďky. Potrebuješ aj ty niekedy vo svojom kresťanskom živote „vystúpiť z loďky“? A čo tvoj zbor? Nepotrebuje urobiť to isté?
3. Mnohí Ježišovi nasledovníci čoskoro stratia nadšenie podeliť sa o to, čo sa naučili, s inými. Ako toto nadšenie obnoviť? Ako si navzájom môžeme pomôcť, aby sme túžili nieť posolstvo o Božej láske?

ZHRNUTIE

Petrov príbeh svedčí o tom, čo Boh môže urobiť dokonca aj prostredníctvom najslabšieho učeníka. Ježiš využil Petrovu horlivosť a dobré úmysly a posilnil ho vo viere, aby sa stal oporou ranej kresťanskej cirkvi.